

FELSŐÖRSI

Hírmondó

XIV. évfolyam 2. szám 2020. március
Felsőörsi Önkormányzat Kiadványa

Óvodai beiratkozás, bölcsődei igényfelmérés

A gyermekek a 2020/2021. nevelési évre vonatkozó, egy időszakon belüli óvodai felvételének

a.) ideje: **2020. április 23. (csütörtök) 8:00-16:30 óra**

b.) helye: **Miske Óvoda és Bölcsőde 8227 Felsőörs, Fő u. 21.**

Részletek a hirdetőkön, illetve az Önkormányzat honlapján.

FELSŐÖRS KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA
ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉSÉRE

HELYSZÍN: Civilház, Színpad
IDŐPONT: 2019. március. 13. 16.00

MŰSOR:

Himnusz
Ünnepi köszöntőt mond Szabó Balázs polgármester
A Búzavirág Dalkör műsora
A Malomvölgy Általános Iskola ünnepi műsora
Szózat
Koszorúzás a felsőörsi civil szervezetekkel a Hősök
kertjénél, a Szabadság téren

EMLÉKEZZÜNK AZ 1848-49-
ES FORRADALOM ÉS
SZABADSÁGHARC HŐSEIRE!

Felsőörs Község Önkormányzata

A MŰSORVÁLTOZÁS JOGÁT FENNTARTJUK! A RENDEZVÉNYEKEN
KÉP- ÉS HANGFELVÉTEL KÉSZÜLHET!

Infó: 8227, Felsőörs, Könyvtár, Szabadság tér 2. 70-3206854.

Pápay Sámuel Emléknep

Felsőörsön

"... mindazon tudományoknak és
mesterségeknek, melyek a
Nemzetet boldogítják, legegyszerűbb,
legróvidebb és legkönnyebb útra egyedül
a Nemzeti Nyelv."

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves családját Pápay Sámuel (1770-1827) születésének 250. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezésre!

Programok:
Köszöntők

Emlékbeszédet mond Dr. Hudi József Bél Mátyás-díjas történész
Pápay Sámuelre emlékezik a Felsőörsi Irodalmi Kör. A műsort
összeállította: Rásky Mihályné Bél Mátyás-díjas helytörténész
Koszorúzás a Civilháznál

Kiállítás megnyitás és megtekintés a Tanácsteremben

IDŐPONT: 2020. MÁRCIUS 7. 14.00.
HELYSZÍN: FELSŐÖRS, KÖZSÉGHÁZA,
TANÁCSTEREM

SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!
Felsőörsért Közalapítvány, Felsőörs Község
Önkormányzata, Veszprém Megyei
Honismereti Egyesület
A BELÉPÉS INGYENES!

A rendezvényen kép-és hangfelvétel
készülhet!

Infó: Felsőörs Civilház,
Szabadság tér 5. 70/320-6854.

<https://www.facebook.com/felsoorsikonnyvtar>

Az adó 1 %-a a következő szervezeteknek ajánlható fel Felsőörsön:

Civil Baráti Kör Egyesület	18927625-1-19
Felsőörsért Közalapítvány	18925575-1-19
Felsőörsi Country Egyesület	18654903-1-19
Felsőörsi IKSE	19265881-1-19
Felsőörsi Polgárőr Közhasznú Egyesület	18938663-1-19
Felsőörsi Református Egyházközségért Alapítvány	18913048-1-19
Iskola Alapítvány	18914908-1-19
Nők Felsőörsért Egyesület	19380458-1-19

Kérjük, segítsék a felsőörsi egyesületek, alapítványok működését adójuk felajánlásával!

Önkormányzati hírek

Felsőörs Község Önkormányzatának képviselő-testülete, 2020. február 10-én tartotta soron következő nyílt ülését.

Az ülésen a következő közérdeklődésre számot tartó ügyekben született döntés.

A közös hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának módosításának tárgyalásánál esett szó arról, hogy 2020. március 1-től az építéshatósági jogkört a Kormányhivatal (Veszprém) veszi át.

A képviselők, Nagy Zsuzsa intézményvezető javaslatára elfogadták az óvoda és bölcsőde nyári zárva tartásának és a beiratkozásnak az időpontját.

Az önkormányzat idén is pályázatot írt ki helyi civil szervezetek részére, 600 ezer forint keretösszeggel.

Az önkormányzat bérbevételeire meghirdette Szilvás u. 1/2. szám alatti bérlakását.

Döntés született arról, hogy a kerékpárút-építéshez kapcsolódóan, az elkészült közvilágítási tervek alapján, 2,7 millió forintot biztosít az

önkormányzat saját költségvetéséből a közvilágítás korszerűsítésére a Fő utca temetőtől a 67-es házászámig terjedő szakaszán.

2020. február 26-án ismét nyílt ülést tartott a képviselő-testület.

Az ülésen a képviselők elfogadták az Önkormányzat és benne a Közös Hivatal, valamint a Miske Óvoda és Bölcsőde 2020. évi költségvetését.

A szolgáltatók kérelmére kis mértékben emelkednek az óvoda-bölcsődei, az iskolai, valamint a szociális étkezés díjai. A szociális étkezést igénybevevők számára kedvezmény kérhető az önkormányzatnál.

Az önkormányzat döntött arról, hogy forrást biztosít a Miske Óvoda és Bölcsőde számára a bölcsődeorvosi feladatokhoz.

A nyílt képviselő-testületi ülések részletes jegyzőkönyveit községünk honlapján (www.felsoors.hu) az 'Önkormányzat' -> 'Jegyzőkönyvek' menüpont alatt olvashatják.

A következő képviselő-testületi ülés várható időpontja: 2020. 3. hó vége.

SZABÓ BALÁZS, POLGÁRMESTER

Felhívás

A Felsőörsi Római Katolikus Egyházközség felhívja a Krisztusban hívó szeretett testvérek figyelmét, hogy az egyházfenntartói járulék, más néven az egyházadó, behozható a templomba, a vásárnapi szentmisék után be lehet fizetni a sekrestyében. Ha valaki nem tud eljönni a templomba, az Egyházközségünk bankszámlájára 11748069-20032788 is befizetheti, átutalhatja az összeget. 2020-ban nem változik az összeg, nyugdíjasoknak 5.000.- Ft, kereső családtagnak 6.000.- Ft/év. Akik eddig már befizették, hálás köszönetet mondunk. Ugyanakkor szeretnénk tudatni katolikus testvéreinkkel, hogy a temetővel kapcsolatos ügyintézéseket a Paloznaki Római Katolikus

Plébánián lehet intézni, Boldog Apor Vilmos 2. szám alatt, 87-446-812, vagy 06-20-8289-189-es telefonszámokon. A sírhelymegváltások összege nem változott 2013 óta, aki fizeti az egyházadót és a temetőfenntartói járulékot (ami évi 1.000.- Ft), annak 15.000.- Ft/sírhely, aki az egyházadót fizeti, de a temető fenntartási járulékot nem, annak 25.000.- Ft/sírhely, és aki nem fizeti egyiket sem, idegen, csak itt szeretne temetkezni, annak 50.000.- Ft/sírhely. A sírhelymegváltás 25 évre szól.

Megértésüket megköszönve!

EGYHÁZKÖZSÉG VEZETŐSÉGE

Pogrányiak vendégségben

Február elsején izgatottan készült Felsőörs képviselőtestülete, hiszen a felvidéki Pográny testvértelepülésről delegációt vártunk a településre.

Az érkezőket először a Tanácsteremben fogadtuk, ahol Tóth Borkának átadtuk az Örökségdíjat, a köszöntőt Szuperné Bohus Judit mondta. A kölcsönös bemutatkozás után az újonnan áta-

dott Bölcsődébe indultunk, egy kis szemlére. A délután igazi különlegességet tartogatott, szakavatott idegenvezetővel, Raffai Csillával (turajo.hu) felfedeztük Veszprém nevezetességeit. Sok érdekességet tudtunk meg mi magunk is Veszprémről, ahol minden kő és épület mesél az Óvárosban. Vezető segített a Bazilikában, az Érseki palotában is tájékozódni, illetve egy kicsit megpihentünk a Szaléziánumban. Csilla sok-sok információt, történelmi tény és álhírt is megosztott velünk, látszott, hogy sokat készült a napra. Vendégeink kedvében járva pedig Nyitrával is keresett történelmi párhuzamokat. Megcsodáltuk a Benedek-hegyről az esti Veszprémet is. A közös nap sok-sok beszélgetéssel, tervezgetéssel, barátkozással telt.

Az esemény a Bethlen Gábor Alapkezelő pályázata segítségével valósult meg.

DR. PÁSZTORNÉ SIMON ANNAMÁRIA,
KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ

Közösség – teával

Mint minden évben, farsangi teaeastre gyűlnek össze kicsik és nagyok a református közösségi házban. Az alkalom bevezető részében mindig valamilyen műsor áll a figyelem középpontjában. Az idén a hittanos gyermekek énekein

és Kaszás Zoli bácsi szavaltán túl a Bárókerti Bábszínház örvendeztetett meg bennünket a Miska Mesék című produkcióval. Büszkék vagyunk arra, hogy ilyen kincse lehet a falunak, mint ez a mini társulat! Ha valaki le tudja kötni a gyermekeket (és a felnőtteket...) 40-45 percre, az már bizony nagy dolog! Ez megtörtént, köszönjük Ancsának és Kingának! A süтик és a pogik, és természetesen a tea is jól esett mindenkinek, pláne – és ez a lényeg – a beszélgetések. A tombola pedig sok meglepetést és izgalmat hozott. Az est bevételét közösségi házunk tetőtere beépítésére fordítjuk. Köszön-

jük mindazoknak, akik velünk voltak, hogy együtt osztozhattunk egy közösséget erősítő szép estében!

KÁNTORÉ IBOLYA, LELKIPÁSZTOR

Adományozás a veszprémi menhelynek

A Veszprémi Állatvédő Egyesület megkapta a lakosság által összegyűjtött adományokat!

Az érzés megfizethetetlen volt, az öröm, amit az önkéntes segítőkön látni lehetett, nehezen leírható! Böröczky Veronika, az Egyesület vezetője, ezúton is szeretné megköszönni mindenkinek a segítséget, az adományokat. Veronika egy rendkívüli személyiség, egy csoda, amit a telephelyükön élő állatokért tesz! Hála Istennek, sok önkéntes segítőt támogatja munkájában!

Tavasszal nagy építkezésbe fog az egyesület, egy kb. 50 kennelekből álló telephelyet hoznak létre, ami nagyon, de nagyon sok pénzből tud megépülni. Ezért minden forintnak örülnek, ami a bankszámlájukra érkezik.

Amennyiben nem csak étellel és egyéb tárgyi adományokkal szeretné az egyesületet támogatni, a mellékelt bankszámlára is utalhat, a közleménybe kérik odaírni, hogy új kennelek! Minden segítséget köszönnek! Köszönöm Felsőörs! Ismét fantasztikusak voltatok!

Eseti felajánlások a Veszprémi Állatvédő egyesület számára:
Bankszámlaszám: CIB Bank Zrt.: 11100300 – 19264952 – 36000001
Swift szám: CIBHHUHB
IBAN kód: HU 70 1110 0300 1926 4952 3600 0001.

KULICS MÁRTA

Milyen fát ültessünk?

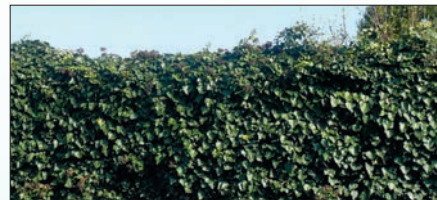
Az örökzöld fajokkal teli, fűvesített kert tetszetős, de állatfajokban rendkívül szegény.

A tudomány jelenlegi állása szerint, az ember által okozott, jelentős mennyiségű légköri széndioxid többlet kivonásának leghatékonyabb és legolcsóbb módja: a fásítás. A fák növekedésük során rengeteg szénket kötnek meg a törzsükben és gyökereikben. Ez a folyamat addig tart, amíg a fa el nem hal. A lágyszárú növények a szén megkötésében jóval kisebb mértékben vesznek részt, mivel csak a gyökereik halmoznak fel szén, míg a föld feletti részeik hamar elbomlanak. Ennek fényében a klímabarát kert fákban sűrű, míg gyepe az árnyék miatt gyér. A gyér gyepszint abban is klímabarát, hogy a fűnyírásal járó szén-dioxid kibocsátás lecsökken (évi kb. 10 fűnyírás helyett elég lehet akár egy-kettő is.).

Mostanában többen is kérdezték tőlem, hogy milyen fákat és bokrokat ültessenek a kertjeikbe. A kérdésre nem egyszerű válaszolni, mert a lehetőségeinket a talaj vízellátottsága,

tápanyag-ellátottsága, kémhatása, a domborzati viszonyok és még az éghajlatunk változásai is befolyásolják. Emiatt csak a növények kiválasztásának szempontjait és néhány személyes tapasztalatomat osztom meg az olvasóval.

Általánosságban elmondható, hogy az igényeink megállnak a gyorsan növő fajoknál, gyümölcsfáknál és sövény-cserjéknél. A telekhatárra történő telepítés esetén plusz szempontként jelenik meg, hogy a szomszédal se télen, se nyáron ne kelljen szemkontaktusba kerülni. Emiatt a lakosság nagy része arra a döntésre jut, hogy örökzöld fajokat kell ültetni,

A borostyánkerítésben nagyon sok állatfaj (pl. madarak) megél.

mert azok gyorsan nőnek, nem kell a leveleket ősszel összegyűjteni és még sövény is formálható belőlük. Azzal nem szoktunk foglalkozni, hogy a választott növény milyen hatással van a talaj kémhatására, a gyepre, a rovarvilágra és a madarakra.

A gyorsan növő és az örökzöld fajok az ültetés

utáni pár évben valóban nem okoznak csalódást, mert nincs velük semmi gond. A probléma akkor kezdődik, amikor már nyírni kell őket és felgyülemlik alattuk a túlével. Sajnos a nyesedék és a túlével nehezen komposztálható. Ilyenkor találunk ki mindenféle vészmegoldást. Pl. azt, hogy kukába gyűjtjük őket, elégetjük az udvaron vagy akár az illegális szeméttelrakás bűnébe is esünk. Meggondolatlanságunk következtében a tuja- és a fenyőkupacok halomban állnak az erdőszegélyeinken és elhanyagolt gyümölcsöseinkben. Az ilyen betemetett helyeken csak az egerek és a sündisznók érzik jól magukat egy ideig, míg az őshonos gyeprövényzet tönkremegy.

Akkor milyen fákat ültessünk, amelyek egyszerre klíma- és élővilágbarátok? Szerintem olyanokat, amelyek az adott területen jól érzik magukat és őshonosak. Személyes tapasztalataim szerint ilyen a vadcsereznye, a virágos kőris, a mezei szilva, a mezei juhar és a dió is. A melegkedvelő tölgy-fajok ugyan szeretnek nálunk, de sajnos lassan nőnek. Gyümölcsfák közül a szilva, körte, a mandula és a sárgabarack növekszik gyorsan. Sövénynek legalkalmasabb a fagyal és a borostyán, mert örökzöldek és gyors növekedésűek.

VARGA SZABOLCS

Járjunk táncot!

2020. február 8-án, délután, mosolygós gyermekekkel és felnőttekkel telt meg a felsőörsi Faluház, olyanokkal, akik kíváncsiak voltak, mit találhatott ki dr. Pásztorné Simon Annamária közösségszervező, Illés András alpolgármester úr és jómagam, amikor Farsangi táncbázis hirdettünk erre a napra. Mi magunk sem tudtuk igazán, hogy is alakul majd a délután, de lelkesedéssel vágtunk bele a tervezésbe, ötletelésbe, majd a megvalósításba. Azután délután, a meghirdetett kezdési időpont előtt, egyre többen és többen lettünk az

emeleti teremben! Tipegők, ovisok, kisiskolások érkeztek, szülők, nagyszülők kíséretében! Boldogan vágtunk bele a délutáni táncbázisba. A gyermekek számára különféle népi játékokkal, énekekkel, és a kisebbeknek is könnyen táncolható moldvai táncokkal készültünk. Öröm volt látni a sok csillogó, kíváncsi szempárt, a mosolygva táncoló, tapsoló gyermekeket, akikkel igyekeztünk farsangi mulatásunkkal azt üzeni a télnek, hogy itt az ideje, hogy jöjjön végre a tavasz.

A tánc után a gyermekeket a könyvtár he-

lyiségében Hadnagy Judit és Szalóky Zsuzsa várta, akikkel különféle farsangi álarccokat készíthettek a kisebbek.

A gyermek táncbázis a felnőttek táncát követte – velük néhány nehezebb moldvai körtánc után egy hozzánk közelebb eső tájegységre, Mezőföldre kalandoztunk, és belekóstoltunk a lassú csárdás tánclépéseibe. Természetesen az énektanulás egyik korosztálynál sem maradhatott el, hiszen népi kultúránkban a zene, a tánc és az ének elválaszthatatlanok egymástól, és hihetetlenül gazdag folklórkincsből meríthetünk. A farsangi mulatságra senki sem érkezett üres kézzel, finomabbnál finomabb sütemények, fánk, szörpök, jó borok (a felnőtteknek) várták a táncban megfáradtakat, a falatozás közben pedig jó hangulatú beszélgetések alakultak ki.

Köszönjük szépen a lehetőséget, és azt, hogy ilyen sokan eljöttek a Felsőörsi Néptáncműhely első alkalmára. A lelkesedésünk töretlen, következő táncbázisunkat április 4-én tartjuk.

SZERDAHELYINÉ LŐRINCZ NÓRA

„A Nemzet a magyar nyelv csinosításával egy szívvel lélekkel azon lészen, hogy a dicsőség útján a többi előre nyomult Európaiakat is minél előbb utol érhesse.”

Pápai Sámuel nyelvész emlékezete

(1770-1827)

(Szülőházának története)

250 évvel ezelőtt, 1770. március 8-án született Felsőörsön. Apja, Pápay János, református pap és iskolamester (lévita), édesanyja a Takácsiban született, Kis Katalin. Testvérei: 1763. János, 1767. Katalin 1778. Dániel 1782. Lídia. Harmadik gyermekként ő már Felsőörsön látta meg a napvilágot és gyermekéveit is itt töltötte. Házuk a falu közepén állt, nem messze, az akkor még református deszkateplomtól és különálló haranglábtól, ennek belső udvarában pedig a református iskolától. A szülőház története (Fő u. 28. sz.) sok vihart megért a történelem sodrában. Azt tudjuk, hogy a falu előjárói hivatalos teendőiket ebben a házban látták el. Legkorábbi adatunk 1740. július 28-áról származik, amikor Kis Ferenc, községi bíró itt tárgyalta meg Bencsik Máté, Tihanyi Péter és Kaszás Sámuel esküdtelkekkel, Padányi Bíró Márton veszprémi püspök felszólítását, miszerint a reformátusok a törvény szerint nem építhetnek templomot, mert az csak az artikuláris helyeken engedélyezett (az 1681. 26. tv cikk). Mivel Felsőörs ezen helyek között nem szerepel, nyíltan nem gyakorolhatják vallásukat, tehát templomot sem építhetnek. Református eleink azonban ezzel mit sem törődtek, tovább folytatták az építkezést. Az egész telken végig nyúló ház több funkciót is ellátott. Elöl állott egy nagyméretű hivatalos helyiség, utána a mindenkori pap, vagy tanító lakása, az udvar hátsó felében pedig a bábaasszony lakott.

A paplak elkészülte után az 1800-as években a jegyzők és családjaik éltek itt. 1847-ből egy Bezerédj Ferenc nevű jegyző, akinek Öreghegyen volt szőlő birtoka is. Lánya az a Bezerédj Anna, akinek a férje Körössy Imre honvédhadnagy, szabadságharcos, az 1848-49-es forradalom Honvédelmi Bizottmányának tagja volt. Síremlékük a Felsőörsi református temetőben található, melyet rendszerben tartva, rendszeresen megkoszorúzunk.

Egy évszázaddal később, a XX. században a boltíves, Balaton-felvidék jellegzetes háztípusa, talán legvirharosabb évszázadát élte meg. Molnár Ferenc körjegyző javaslatára, a Veszprém megyei Egyházi Alapítványi Hivatal pénztárából hitelt vettek fel, jelzőként a körjegyzői lakot jelölték meg. Ekkor került sor némi tatarozásra és szóba került a községi közvilágítás megszervezése is. 1913. november 22-én körtelefon bevezetésére került sor a körjegyzői hivatalban. Az első világháború idején ide menekült erdélyieket a jegyző felesége, Molnár Ferencné fáradhatatlanul képviselte, tüzelővel, élelemmel látva el őket. Felekezetre való tekintet nélkül gyűjtéseket rendeztek.

A második világháború idején a 40-es években Lehoczky Sándor jegyző és családja, majd Vízkelety László jegyzőék birtokolták a házat. Mátyás néni, a községi bábaasszony a hátsó traktust használta, sőt előtte egy rendőrpihenőt is kialakítottak, melyben heti alkalommal a körorvos rendelt. Bomba támadás miatt a Hangya Szövetkezet (a mai Coop-bolt helyén) leégett, és néhány hónapra az éppen üresen álló jegyzői lakba költözött. Kaszás Árpád és családja, a Fő utcán vele szemben álló házban adott otthont a Hangya Szövetkezetnek. Akkor Galambos Imre, falubeli jegyző látta el a hivatali teendőket, s mivel saját házzal rendelkezett, csak a hivatali helyiséget használta. 1950-51-ben Csók Gyula, több gyermekes kubikost Budapestről neveztek ki VB elnökké. Ekkor kezdődött a legvadabb beszolgáltatási rendszer a padlás lesöprésekkel, tej, tojás,

zsír és élő állat begyűjtéssel. A hatalom nem volt elégedett munkájával, Sáfár Mária VB elnök váltotta őt, egészen 1956. júl. 31-ig, amikor is a helyiek egyszerűen elzavarták. Ifj. Straszner Ferenc lett a megbízott helyettes. Ekkor hozták ide Jani Imrét, akivel végre elégedettek voltak. Táros Gyuláné párttitkár ismét Galambos Imrét jelölte ki jegyzőnek, meg is szavaztatta, de Galambos úr nem vállalta, éppen az őt ért atrocitások miatt. Az 1956-os forradalmi események elbukása után az addig tanácstagságából is felfüggesztett, Ruzsa Antal lett a kinevezett VB elnök.

A következő szakasz a TSZ szervezésekről szól. 1958. szeptember 16-án helyezték ide Tiszakécskéről Kovács József (falusiak szerint Pálinkás Józsefnek nevezett) elnököt, aki dohánytermesztő volt és ezt a tudását az ittenieknek is igyekezett átadni és természetesen megkezdte a szervezést. Megalakult a Dózsa TSZ, még dohányt is termesztettek. A házat most már TSZ irodának, a Magyar Dolgozók Pártja helyi székházának, melyet id. Szendrey Ernő tanító úr vezetett és az ifjúsági szervezet DISZ irodájának használták. A hivatal legtagasabb helyisége kultúrközi feladatokat, sőt még házasságkötési díszterem célját is betöltötte. Itt volt a Vöröskereszt helyi irodája, melyet Pozsgay Dénesné, Ida néni vezetett és Lőrincz Józsefné, Mancsi néni a védőnői feladatokat látta el. 1962-től Müller József, VB. elnök és Ruzsa Antal, jegyző vitték a hivatal ügyeit. Egyben velük zárult is a ház igazgatási feladat ellátása, mert Felsőörsöt Alsóörshez csatolták Közös Községi Tanácsként. Az 1990-es évek közepén a képviselő testület döntése alapján a házat eladták, magánkézbe került. Az emléktáblát a mai Község-háza falára menekítették.

Pápay Sámuel emlékezete:

Érdemei méltatását többen szorgalmazták falunkban: így dr. Körmendy József, prépost úr, dr. Keöves Ferenc, miniszteri tanácsos úr, Kozma László (édesapám), az iskola akkori igazgatója. Nekik és Zákonyi Ferencnek, a Balatonfüredi Idegenforgalmi Hivatal vezetőjének köszönhető, hogy 1966. május 29-én, délelőtt 11 órakor szülőháza, a volt községi tanácsháza falán, emléktáblát lepleztek le tiszteletére. Jelenleg a Civilház falán található. Felirata: „A magyar irodalomtörténet nagy alakja Pápai Sámuel (1770-1827) Felsőörsön született és innen indult el. A magyar irodalomról magyarul elsőnek írt. S neve mintha csillag gyúl... Ezért emlékeznek róla a késői utódok /Idegenforgalmi Hivatal Községi Tanács VB 1966.” / Az emléktábla jelenleg a Civilház falán található.

2018 nyarán Felsőörsi helyi értéktár füzet jelent meg, Pápay Sámuel élete és munkássága *dióhéjban* címmel, Dr. Birkás Antal, Dr. Pápay Judit és Szabó Balázs, polgármester úr segítségével. A Veszprém Megyei Honismereti Egyesület Pápay évként tekint a 2020-as esztendőre, melynek nyitánya a mai nap. Országosan, a 2008-ban megnyílt Magyar Nyelv Házában Széphalomban, a Kazinczy emlékmű mellett őrzik munkásságának relikviáit. A térképen, neve mellett szülőfaluja, Felsőörs is felvillan. Az Országos Honismereti Szövetség áprilisban, XV. Kiadványszerkesztő Konferenciáján, Budapesten emlékezik meg nyelvtudásunkról.

RÁSKY MIHÁLYNÉ, TANÁR

Felsőörsöt érintő közérdekű közlemények

KORMÁNYABLAK (Okmányiroda):

8220 Balatonalmádi, Széchenyi sétány 1. (Tel.: 88-594-180)

FÖLDHIVATAL (Veszprémi Járási):

8200 Veszprém, Vörösmarty tér 9. Tel.: 88-620-750

Hétfő 8:00 – 17:00

Kedd, Szerda 8:00 – 14:00

Csütörtök 8:00 – 16:00

Péntek 8:00 – 13:00

POSTA nyitva tartás: Tel.: 87-577-003

Hétfő 7:00 – 12:00, 12:30 – 15:30

K. – Cs. 8:00 – 12:00, 12:30 – 15:30

Péntek 8:00 – 12:00, 12:30 – 14:30

INTÉZMÉNYEINK:

- Miske Óvoda és Bölcsőde (Fő u. 21.)
Tel.: 87-477-001, 30-466-2473
- Malomvölgy Ált. Iskola (Körmendy prépost u. 5.)
Tel.: 87-785-893
- Szociális Szolgáltató Ház (Batthyány tér 5/1.)
Tel.: 87-787-040
- Családsegítő Szolgálat (Batthyány tér 5/1.)
Pompor Éva – időpont egyeztetés: 88-542-554

KÖNYVTÁR: (Tel.: 70-320-6854) konyvtar@feloors.hu

Hétfő: 10:00 – 16:00

Kedd: -

Szerda: 13:00 – 17:00

Csütörtök: 8:00 – 13:00

Péntek: -

ÖNKORMÁNYZATUNK elérhetősége:

8227 Felsőörs, Szabadság tér 2. (Községháza)

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő 8:00 – 16:00

Kedd -

Szerda 8:00 – 16:00

Csütörtök -

Péntek 8:00 – 12:30

Központi telefonszám: 87-787-258

Polgármester: 70-320-6851

Kirendeltségvezető: 70-320-6852

Titkárság: 30-979-9322

Adó, pénzügy: 30-979-8910

onkormanyzat@feloors.hu www.feloors.hu

Közösségi programok: „Felsőörsi Aktuális”

1. KÖZMŰVEKKEL KAPCSOLATBAN:

Csőtörés bejelentése: DRV Zrt. Tel.: 06-80-240-240

Közvilágítási hiba esetén hívható: 06-1-457-0575

ímél cím: ugyfelszolgalat@kozvil.hu

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz be-gyűjtése (szip-pantás külterületen): Parrag György (8200 Veszprém, Erdősáv u. 16., tel: 30/946-2378).

2.KÖRNYEZETVÉDELEM

-Zajvédelem: Tilos a település belterületén 22.00 – 6.00 óra közötti időben, illetve vasárnap és ünnepnap 6.00 – 8.00 és 14.00 – 22.00 óra közötti időben kültéri berendezés, szabadidős zaj- vagy rezgésforrás kültéri felhasználása.

-Avar és kerti hulladék nyílttéri égetése:

belterületen: csütörtök, péntek 8:00-20:00 óráig

külterületen: csak a Katasztrófavédelem engedélyével, kérelem alapján (írásos nyomtatvány kitöltésével) 3000 Ft illeték fizetése mellett. (Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Veszprémi Kirendeltsége – Tel.: 06-88-590-622)

HULLADÉKSZÁLLÍTÁS:

szállítás napja:

külterületen – hétfő reggel

belterületen – csütörtök (hétfő) reggel

”VHK” Veszprémi Hulladékgyűjtési Közszolgáltató NKft. Tel.: 88/949-849

Ügyfélszolgálati iroda: 8200 Veszprém, Haszkovó u. 11/A.

nyitvatartása:

hétfő: 07:00 - 15:00

kedd: 07:00 - 19:00

(pénztárzárás: 17:00-kor)

szerda: szünnap

csütörtök: 07:00 – 14:00

péntek: 07:00 – 12:00

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS:

Szállítási nap: minden hónap 3. péntek reggel

LOMTALANÍTÁS: 2020. május 23-24-én

ORVOSI ELLÁTÁS: 8227 Felsőörs, Rózsa u. 1. –

Dr. Bardóczi Miklós háziorvos

Rendelés:

Hétfő: 14:00 – 16:00

Kedd: 8:00 – 10:00

Szerda: -

Csütörtök: 8:00 – 10:00

Péntek: 11:00 – 12:00

A háziorvosi szolgálat előjegyzéssel működik.

Tel.: 87-477-142 Mobil: 20-777-7282

ORVOSI ÜGYELET: hétköznaponként 16:00 órától másnap reggel

8:00 óráig, illetve hétvégén és ünnepnapokon.

Egészségház 8220 Balatonalmádi, Petőfi Sándor u. 2-4. „A” épület földszint. Tel.: 88-412-104

VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT (Gerbel Marianna):

Tel.: 20-273-2925

Hétfő: 8:00 – 10:00 várandós, csecsemő és kisgyermek tanácsadás, valamint páratlan hét hétfő 11:00 – 12:00-ig háziorvossal közös tanácsadás.

Zöld estek Felsőörsön

Friss felsőörsi lakosként elhatároztuk, hogy szeretnénk a közösséggel együtt tenni a saját környezetünkért, ezért létrehoztunk egy előadás-sorozatot, mely keretén belül - meghallgatva egy-egy előadást az életünket érintő témában - együtt tudunk gondolkodni a környezettudatosabb faluközösség kialakításának lehetőségeiről. Fontosnak tartottuk, hogy egy olyan lehetőséget teremtsünk, ahol megtudjuk osztani egymással a tudásunkat és a tapasztalatainkat. Az előadás sorozatot alkotó témák előadóit a faluból választottuk ki, hiszen sokan nem is sejtjenék milyen egyszerű, saját témájukban jeleskedő szakember lakik közöttünk.

Mi történik, ha nem figyelünk hulladékok mennyiségére és minőségére? Miért baj, ha nejlon zacskókban vesszük a zöldségeket - gyümölcsöket a boltban? Miért van kevesebb madár? Mi az a rovarszálló? Vajon fontos, hogy

milyen növényt ültetünk a kertbe? És egyáltalán, milyen hatással lehet kertünk az életünkre? Az év első felében megrendezésre kerülő „Zöld estek” megnevezésű programban ezen kérdésekre keressük a választ.

Januárban a hulladékok útját és felhasználási lehetőségeiket ismerhettük meg. Megdöbbenne hallottuk, hogy percenként egy millió műanyag palackot vásárolunk szerte a világon, vagy, hogy évente 17 millió wc-papír gurigát dobunk ki. Meghökkenítő tényeket tudtunk meg a világ különböző országaiban zajló hulladék helyzetről: New York egyik lezngagyobb személtelrakója 150 millió hulladékot rejt magában; a Csendes – óceáni szemétsziget nagyobb, mint Texas állam. Áttekintettük a hulladék fajták lebomlási idejét, szelektívgyűjtési módjait és az újrahasznosítás folyamatait. Az előadás végén, egy kerekasztal beszélgetés keretei között cseréltünk tapasztalatokat otthoni hulladékcsökkentő megoldásokról, adtunk egymásnak tanácsokat, ötleteket és lehetőségeket fogalmaztunk meg a falut érintő hulladékos ügyekben.

Februárban a madarakkal ismerkedhettünk meg közelebbről. Áttekintettük Felsőörs madár kincseit és nem csak az itt lakókról beszélgettünk, hanem a ritkábban megjelenő áttazókról is. Cserháti Gábor saját képein keresztül mutatta be a madarak csodálatos világát. Elmesélte, hogy nem csak látni érdemes őket, hanem a csodálatos hangjuk is lenyűgöző. Elmagyarázta és megmutatta mire érdemes figyel-

nünk, ha madáretetőt vagy madáritatót készítünk és helyezünk el a kertünkben. Előadásából megtudhattuk, hogy a hattyúk miért vadabbak augusztusban és, hogy bár a gólyák nem költenek a falunkban még is szeretnek erre repülni.

Bár az idő rövideje miatt az előadás utáni kerekasztal beszélgetés februárban elmaradt, így is nagyszerű érzés volt, hogy egyre több falubeli érdeklődik a saját környezetét érintő témák iránt. Március 18-án Illés András, helyi

méhész mutatja be nekünk a méhek mindennapi életét és mesél a fontosságukról! Várunk mindenkit szeretettel!

BERTA KINGA, SZERVEZŐ

Báloztunk

Február 22-én rendeztük a Snétberger Zenei Központban a farsangi bált. A zenét ezúttal, a Party Maffia zenekar szolgáltatta. Szeretném megköszönni segítőimnek az esti helytállást: Szabó Balázs polgármester úr, Kulics Márta, Horváth-Borbély Judit, Földi Tamás képviselők, Galambosné Csóka Krisztina, Csikász Ferenc szállítást.

Köszönöm a Snétberger Zenei Központnak a finom ételeket, a lelkes munkát, vezetőjük ezúttal Farkas Kinga volt.

Köszönöm Somogyi Zsuzsának és az Aprótornásoknak a műsort!

Köszönet a tombolafelajánlásokért:

Tomkó Zsanett, Kendli Erika, Feczko Roberta, Malomvölgyi finomságok-Alföldi Ferenc, Illés Méhészet-Illés András, Fejes Olivér, Vass Zsolt-

Vass Mandula, Lipovszky-Drescher Mária, Túrajó Veszprém – Városnéző séták, Kulics Márta, Földi Tamás, Tamás Veronika, Almádi Tourinform, Balaton Riviéra Turisztikai Egyesület, Szentgyörgyi Tünde, Tekergő Sajtóműhely-Török Gergő, Petőfi Színház Veszprém, Tóth Balázs-Pocca Pince, AQUA Szikvíz Felsőörs.

DR. PÁSZTORNÉ SIMON ANNAMÁRIA,
KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ

Kedves Felsőörsiek!

Immár húsz év telt el, amióta megvettük házunkat a Csendvilla utca 17-ben. LiJaHaz-nak neveztük el (Lisbeth és Jahn háza). 2000. december 30-án itt, Felsőörsön kötöttünk házasságot, s egy igazi magyar lakodalmat tartottunk. Magyar és norvég barátainkkal együtt ünnepeltünk az Udvarház étteremben, amely sajnos azóta bezárt. Sokat dolgoztunk a házon és a kertben mindkettő tele is lett norvég jellegzetességekkel. LiJaHaz így második otthonunk lett, melyben azóta is nagyon jól érezzük magunkat. Időközben rengeteg baráttra tettünk szert az utcában, a Balaton környékén, Veszprémben és Budapesten. Kis szőlőnkben díjnyertes bort is készítettünk, s kinti fűvözenekarunkat is elhoztuk a messzi Norvégiából, mely fellépett a falunapokon. Ők is megcsodálták Felsőörs és környéke szép tájait.

Mivel Norvégiában 1-2 hónappal később jön a tavasz, az ősz pedig egy hónappal korábban mint itt, a négy évszak szépségeit kétszer is tudjuk élvezni azáltal, hogy mindkét országban lakunk párhuzamosan. A klíma nem túlzottan eltérő a két országban, de északon hidegebb és sötétebb a tél, hűvösebb és világosabb a nyár. Ma már mindketten nyugdíjasok vagyunk, olyan gyakran jövünk Felsőörsre, amilyen gyakran csak tudunk. Ha valakinek kedve van betérni hozzánk egy kis beszélgetésre és harapnivalóra, kapunk mindig nyitva áll. A nyelvi problémákat hamar megoldjuk kézmozdulatokkal, angol és német alapfokkal - s pár szót mi is tudunk magyarul!

Minden felsőörsi lakót üdvözlök és szeretettel várnak a Csendvilla utca 17. nyugdíjasai: Lisbeth és Jahn.

Disznótor februárban

Faluhelyen, a család apraja-nagyja összegyött télvíz idején, hogy az egész évben hizlalt disznót hajnalban levágják. A családok napokkal korábban elkezdték a készülődést: szóltak rokonoknak, hogy ki ezzel, ki azzal készüljön a jeles napon. „Hozod a jobbik kését? Űst megvan? Paliéktól jön mindenki? Hurkához mennyi rizst vegyek?” Ilyen és ehhez hasonló kérdések keringtek köztük. Izgatottan várták az eseményt, amikor kicsit megálltak, időt adtak arra munkával, tréfálkozással, koccintásokkal és mulatozással tovább lépjenek a hideg esteken.

És a legfontosabb, amit tettek, hogy „együtt”. Mert a disznóvágás egy esemény volt, a maga család, közösség összetartó erejével. Mindenkinek megvolt ebben a „böllér-baletben” a saját szerepe. Volt ki a disznó szétszedésében, más a hurka, kolbász ízesítésében, vagy a zsír ki-sütésében vette ki a szerepét. Együtt tettek egy közös célért, hogy a végén minden családnál egy kis zsír, hurka, kolbász legyen a fagyos esteken a kamrában.

Fenntartható Élet és Környezet Egyesület ezt a közösség megtartó hagyományt viszi tovább

évek óta, és most a katolikus és a református egyházközségekkel is mind jobban kiterjedve tartja életben.

Hetekkel korábban már össze – összértart az egyesület tagjai, hogy jó szokáshoz híven megvitassák, miként menjen legjobban ez az esemény. Ki, mit tud vállalni, miben tud segíteni, hasonlóan, ahogy régen a családok összeálltak. Sok érdeklődő kifejezetten azért csatlakozott a rendezvényhez, hogy még meg tudja mutatni gyermekeinek ezt a vidékről is már eltűnő szokást, hogy miről is szól egy disznóvágás.

Jeles szombati napot megelőzően, a felsőörsi katolikus plébánián már elkezdődtek a mun-

kálatok, hogy a disznóvágás hajnalán – mire a levágott disznó megérkezik – már az üstökben forrjon a víz, legyen kikészítve a „fogó” pálinka, a padok felállítva, fa összevágva. Reggelire pogácsák, sütemények, rétesek és lecsós, reszelt máj pótolta az elvesztegetett erőt. Napközben

elkészült levestészták és a frissen sült sajt keksz adta meg az este váró hangulatot. Gyermek futkostak, meg – meg álltak a férfiaknál és nézték őket, miként szedik szét a mangalicát. Nem sok unszolásra már darálta a sok gyerek kéz a húst, töltötte a kolbászt, hurkát. Együtt, családok, barátok, közösségben.

Hurka, kolbász, sült, hagymás krumpli elkészülte előtt már volt lehetőség a friss disznótoros levest megkóstolni, persze csak a szakácsnő figyelő szemei előtt.

Meghívott vendégeink, Kántorné Pólus Ibolya Tiszteletes Asszony és Vitéz Ajtós József László Prépóst, Esperes, Plébános Úr áldása után elfogyasztottuk vacsoránkat. Sok beszélgetéssel, tanulsággal zártuk a napot késő este. Együtt, mint minden évben.

Végezetül egy disznótoros vacsora utáni hálaadó ének:

„Áldott légy Atyánk, hogy így jó tartottál,
Minket, hívedet erre méltóztattál.
Eledelt és ital bőven szolgáltatnál,
Minket, hívedet erre méltóztattál.”

FÖLDI TAMÁS, KÉPVISELŐ

Kutyával asszisztált tanítási órák a Malomvölgy Általános Iskolában

Új lehetőség adódott, hiszen az iskolában, a 2. osztályban hetente egyszer terápiás kutya érkezik. Az kutyaterápia jótékony hatású módszer. Az állat-asszisztált foglalkozások érzelmi hatása óriási jelentőségű, aminek nagy szerepe van akár a stressz leküzdésében. Az érzelmi pluszok segítik az ismeretek elmélyülését, a figyelmet, az emlékezetet, a memória jobb működését. Az állat jelenléte motiváló erőt jelent, a tanulás könnyedebbé válik. Egy kutya jelenléte szinte minden gyermeket képes motiválni, a feladatok megoldására serkenteni, netán szóra vagy mosolyra bírni. Egy állati társ jelenléte az osztályteremben, vagy az iskolaudvaron nagyon sokat segíthet abban, hogy az őket ért hatásokat feldolgozhatják, megnyugodhassanak, csökkenjen bennük a stressz és megélhessenek olyan érzelmeket is, amelyekre egyébként az iskolában nem lenne lehetőségük. A terápiás kutya alkalmazása egyben jó lehetőség arra, hogy a gyerekek megtanuljanak együttműködni, egymásra figyelni. Véleményünk szerint, az állattal segített pedagógiai fejlesztés hatásos, egyszerű módja annak, hogy színesítsük a pedagógiai eszköztárunkat. Pozitív tapasztalatokkal, élményekkel gazdagodjunk.

TORMÁSI JUDIT, TANÍTÓ
KUTYÁS TERÁPIÁS
FOGLALKOZÁSVEZETŐ PEDAGÓGUS

Foci sorsolás (2019-20) TAVASZ

1.	2020.03.14 15.00	szombat	Felsőörs-Jásd
2.	2020.03.22 12.00 !!	vasárnap	Balatonszőlős-Felsőörs
3.	2020.03.28 16.00	szombat	Felsőörs-Balatonkenese
4.	2020.04.04 16.30	szombat	Márkó-Felsőörs
	SZABADNAP	-----	-----
5.	2020.04.18 17.00	szombat	Felsőörs-Hárskút
6.	2020.04.26 14.00 !!	vasárnap	Nagyesztergár-Felsőörs
7.	2020.05.02 17.00	szombat	Felsőörs-Bakonybél
8.	2020.05.10 17.00	vasárnap	Eplény-Felsőörs
9.	2020.05.16 17.00	szombat	Felsőörs-Bakonynána
10.	2020.05.23 17.00	szombat	Felsőörs-Pécsely
11.	2020.05.30 17.00	szombat	Felsőörs-Balatonalmádi
12.	2020.06.06 17.00	szombat	Olaszfalu-Felsőörs

Önkormányzati munkalehetőségek

*Felsőörs Község Önkormányzata
állást hirdet a következő munkakörökre:*

1. Parkgondozó – közmunkás
2. Parkgondozó (Munka törvénykönyv alapján)
3. Irodai kisegítő (Munka törvénykönyv alapján)

Az állások betöltésének legkorábbi kezdési időpontja: 2020. április 1.
Jelentkezéseket a Község-házán (Felsőörs Község Önkormányzata, 8227 Felsőörs, Szabadság tér 2.) írásban személyesen vagy postai úton kérjük benyújtani Szabó Balázs polgármester részére.
Jelentkezések beadási határideje: 2020. március 13.

HERENDIKLÍMA

KLÍMA , HŐSZIVATTYÚ
beszerelés, karbantartás, javítás
NKVH jegyzőkönyvek készítése

kövess minket a facebookon: www.facebook.com/herendiklima

8220 Balatonalmádi, Szőlő u.1/A
+36 30 9912344 e-mail: herendiklima@gmail.com

Zöld Estek Felsőörsön

Helyszín: 8227 Felsőörs, Szabadság tér 2.
Községháza Tanácsterme
Kezdés: 18:00

Előadások:

- Január 22: A hulladék útja (Berta Kinga)
- Február 12: Madarak a környezetünkben (Cserhádi Gábor)
- Március 18: A méhek élete, szerepük az ökoszisztémában (Illés András)
- Április 22: A fenntartható udvar (Dr.Varga Szabolcs)
- Május 6: Kertünk szerepe az életünkben (Kepes József)

Az előadásokra szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!
Szervezők: Felsőörs Községi Önkormányzata, Illés András,
Berta Kinga, Manuella, Dr. Nagy Georgina

Túrázunk Együtt

II.NŐNAPI GYALOGTÚRA

2020. március. 7.
10.00

Indulás a Civilháztól a Kishegy dűlőn át Alsóörsre a Somlyó hegyi kilátóhoz.

Előzetes jelentkezés az alábbi e-mail címekre:

kaszas_anna@freemail.hu
kalmarlajosne@gmail.com

Részvételi díj 500 Ft
(Egytál étel és tea várja a visszaérkezőket)

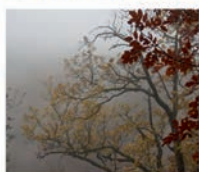
Szeretettel várunk mindenkit!
Nők Felsőörsért Egyesülete

FELSŐÖRS MÁRCIUSI PROGRAMJAI 2020.

- Március 6. 9.00: Ringató, Civilház
- Március 7. 10.00: Nőnapra túra, indulás a Civilháztól (Nőfe)
- Március 7. 14.00: Pápay Sámuel Emléknapi, Tanácsterem (Közalapítvány)
- Március 13. 16.00: Nemzeti ünnep. Civilház, Hősök kertje
- Március 18. 18.00: Zöld Estek. Környezetvédelmi előadásorozat. A méhek élete, szerepe az ökoszisztémában. Illés András előadása, Tanácsterem.
- Március 20. 9.00: Ringató, Civilház (INGYENES!)

FELSŐÖRS

Focimeccsek
03.14. 15.00: Felsőörs-Jásd
03.22. 12.00: B. szőlős-Felsőörs
03.28. 16.00: Felsőörs-B.kenese

Református istentisztelet:
vasárnaponként 10.00.
Katolikus mise:
vasárnaponként 10.30.

Szeretettel várjuk rendezvényeinkre!

INFÓ: FELSŐÖRS KÖNYVTÁR,
SZABADSÁG TÉR 2. 70/320-68-54.
KONYVTAR@FELSOORS.HU

A MŰSORVÁLTOZÁS JOGÁT
FENNTARTJUK! A RENDEZVÉNYEKEN
KÉP-ÉS HANGFELVÉTEL KÉSZÜLHET!

Katicabogár

BABA-MAMA KÖR

PROGRAMOK 2020. FEBRUÁR - JÚNIUS

- FEBRUÁR 26. BABA - JELNYELV BEMUTATÓ ELŐADÁS
- MÁRCIUS 11. KERÉKÍTŐ - ŐLBELI JÁTÉKOK - BEMUTATÓ FOGLALKOZÁS
- MÁRCIUS 25. HULLADÉKMENTES HÁZTARTÁS: VICC VAGY KOMOLY?
- ÁPRILIS 8. HÚSVÉTRA HANGOLÓ - AZ ÜNNEP SZEREPE A CSALÁDI ÉLETBEN
- ÁPRILIS 22. EC (ELTMINATON COMMUNICATTON), AVAGY TERMÉSZETES CSECSEMŐHIGTIÉNTIA
- MÁJUS 6. HOGYAN VÉDHEJTJÜK MEG GYERMEKÜNKET A STRESSZTŐL ÉS A SZORONGÁSTÓL?
- MÁJUS 20. ÖNISMERETI JÁTÉKOK
- JÚNIUS 3. ZÁRÓ ALKALOM - MEGLEPT!

Minden alkalom
ingyenes

SZERETTEL VÁRUNK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT!

Két hetenként
szerdán
9:30-tól

Református Közösségi
Ház
Felsőörs
Szabadság tér 10.